

Innledning

- ▶ Navn: Hallvor
- ▶ Bakgrunn: kokk...
- ▶ Arbeidssted: UIS
- ▶ Jobber med administrasjon av etter og videreutdanningsstilbud på UiS, har gjort det siden 2005, siden 2012 med fokus på utdanningssektor

Kunnskapsdepartementet

System for kompetanseutvikling i barnehage og skole

2025

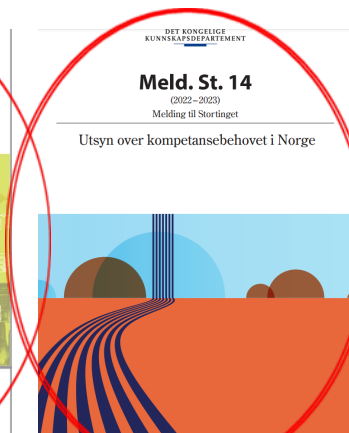
Prinsipper og forpliktelser for profesjonsfaglig veiledning for nyutdannede lærere i barnehage og skole

Kunnskapsdepartementet

2025

Styringsdokumenter- signaler om behov for mer samarbeid

«Det er et mål å skape gjensidig forpliktende og utviklende partnerskap mellom lærerutdanningene og skoler og barnehager. Slike partnerskap er også en forutsetning for at lærerutdanningene skal kunne være relevante tilbydere av etter- og videreutdanning i skole og barnehage».
(Meld. St. 21. 2016.2017, s. 14)

Lærelyst - tidleg innsats og kvalitet i skolen

Meld. St. 21

(2016–2017)

Melding til Stortinget

Lærelyst
– tidlig innsats og kvalitet i skolen

- Introduksjon av lokal kompetanseutvikling (REKOM/DEKOM) for sikrer at alle kommuner regelmessig gjennomfører tiltak for kompetanseutvikling
- og at kommunene definerer og prioriterer hva de trenger i samarbeid med universiteter og høyskole
- Oppfølgingsordningen
- Kompetanseløftet som tar sikte på å støtte opp om laget rundt barnet

Et helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling i barnehage og skole

NOU

Norges offentlige utredninger 2022: 13

Med videre betydning

Et helhetlig system for kompetanse- og karriereutvikling
i barnehage og skole

Norges offentlige utredninger
2022

Publisert 11. januar 2022

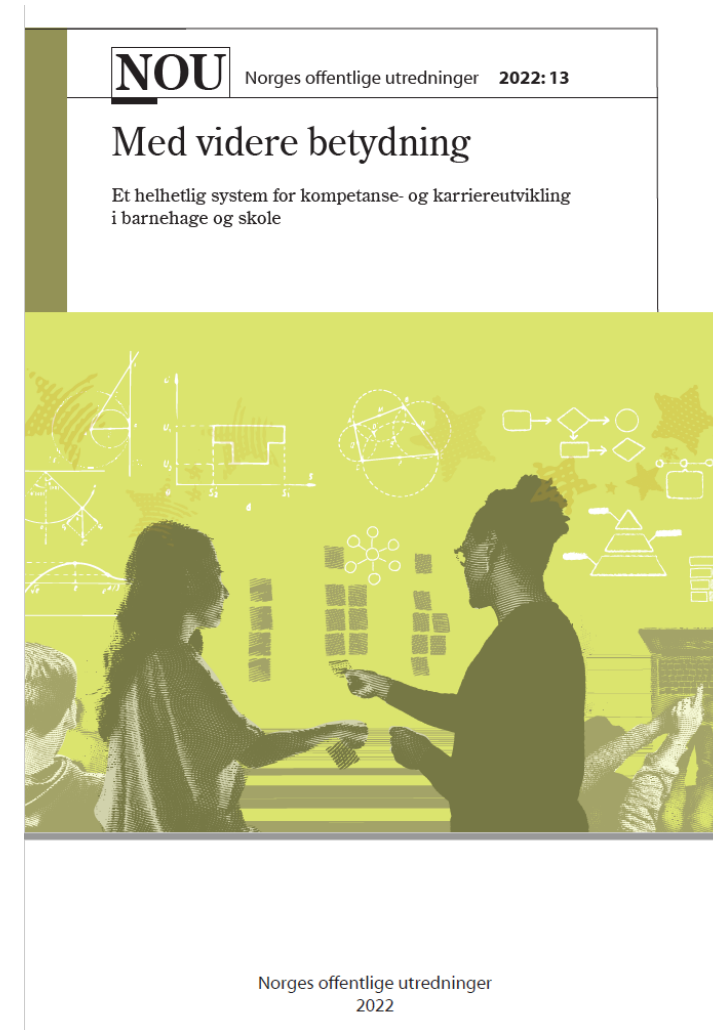

NOU, Meld. St. og strategi – hva er forskjellen?

- NOU – Norges offentlige utredninger
    - Faglig utredning fra ekspertutvalg
    - Forstår tiltak, sendes på høring
  - Meld. St. – Stortingsmelding
    - Politisk dokument fra regjeringen til Stortinget
    - Presenterer politikk og retning
  - Strategi
    - Operasjonell styringsplan fra departementet
    - Brukes til implementering og oppfølging
    -
- I SKK: NOU 2022:13 ga forslagene – Strategi 2025 setter retningen

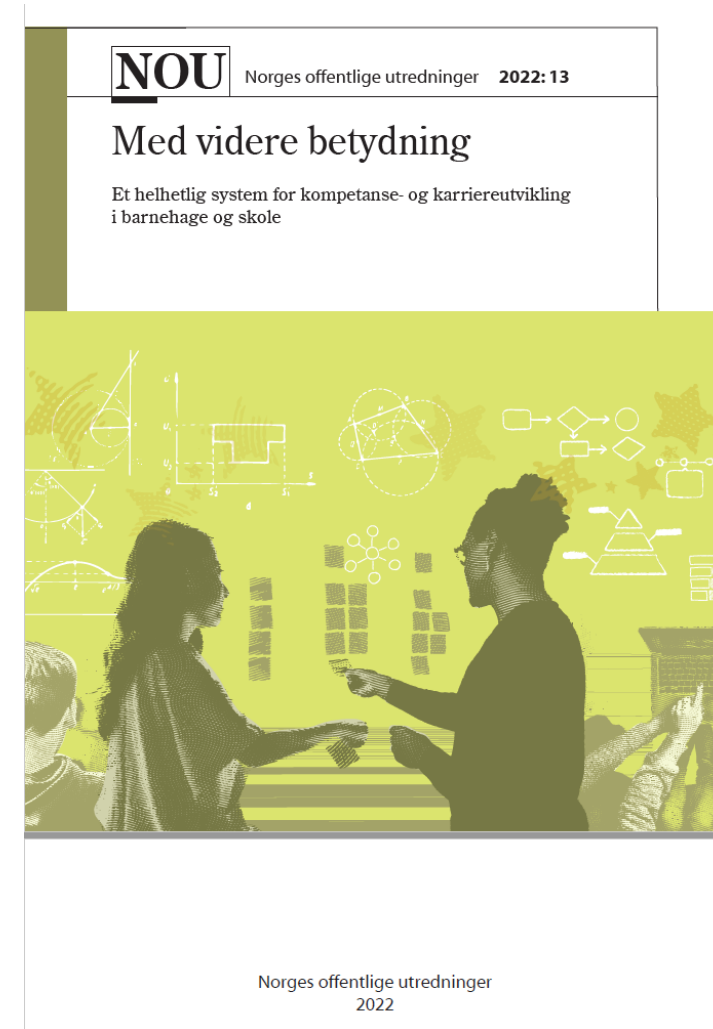
Med videre betydning

- ▶ EVU utvalget ble oppnevnt i september 2021 med et mål om å foreslå tiltak for å etablere et helhetlig og varig system for kompetanse- og karriereutvikling i barnehage og skole.
- ▶ Ambisjon for utvalgets arbeid, er at alle lærere og andre ansatte i barnehage og skole skal få gode muligheter for kompetanseutvikling gjennom hele arbeidslivet.
- ▶ Dette skal bidra til å
  - ▶ Utvikle kvaliteten i barnehager og skoler
  - ▶ fremme utvikling, læring og dannings hos barn og elever
  - ▶ gi likeverdige muligheter og likeverdig kvalitet over hele landet

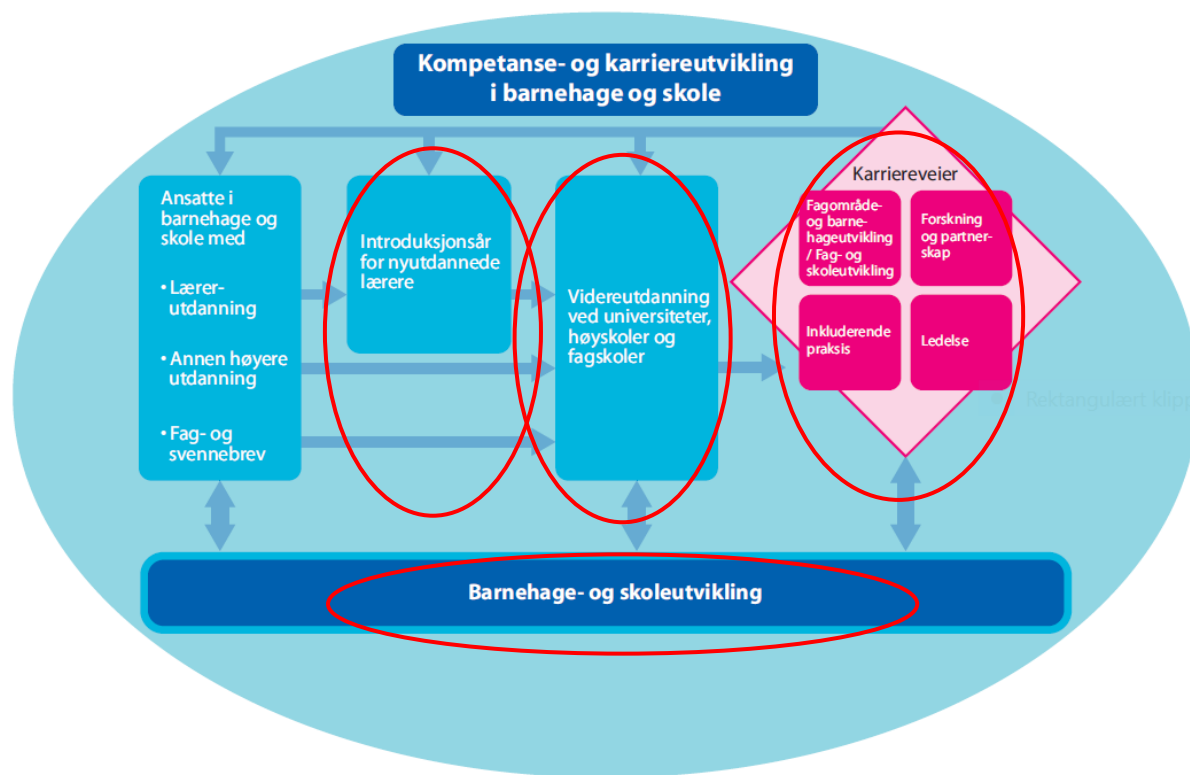
Med videre betydning

- ▶ Dagens E(VU) tilbud for ansatte i barnehage og skoler må bli mer framtidsretta mener utvalget
- ▶ Utvalget har også som mål at systemet for kompetanse- og karriereutvikling skal gjøre barnehager og skoler mer attraktive arbeidsplasser
- ▶ Utvalget slår fast at flere enn i dag må få mulighet til faglig utvikling,
  - ▶ en faglig utvikling som må komme barn og unge til gode.
  - ▶ den faglige utviklingen må også bidra til at ansatte blir i jobben sin
  - ▶ og at flere ønsker å bli barnehagelærere/lærere

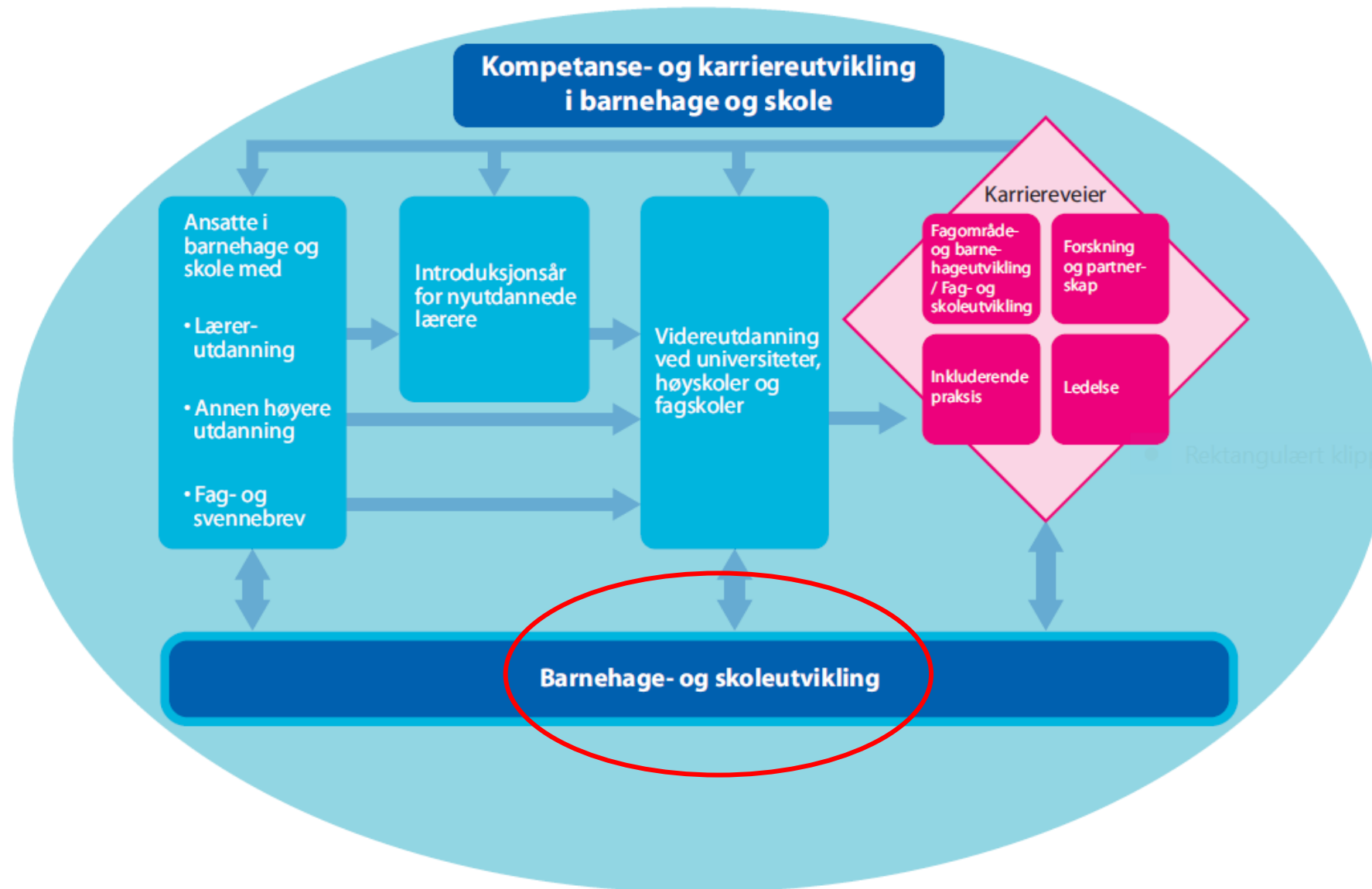

Med videre betydning

- ▶ Tiltakene som utvalget foreslår kan deles inn i 4 hovedpunkter:
  - ▶ Barnehage- og skoleutvikling skal styrkes med bedre muligheter for langsiktig og forutsigbar planlegging, og ved å bedre møte lokale behov i barnehager og skoler
  - ▶ Alle nyutdannede lærere i barnehage og skole skal få rett til et introduksjonsår som skal bidra til en god start på yrkeslivet.
  - ▶ Flere lærere og andre ansatte i barnehage og skole skal få mulighet til å delta i videreutdanning, og tilbudene skal bli mer fleksible og enklere å kombinere med jobb og privatliv.
  - ▶ Det innføres fire karriereveier i barnehage og skole, som skal gi lærere og andre ansatte mulighet for spesialisering og ansvar for lærings- og utviklingsprosesser i kollegiet.

UTD
FOR

Sta

U
E
F
(

U
P
C

Rogaland
fylkeskon

Utdannings-
direktoratet

Høring - NOU for kompetans

Sakens gang

Saksnummer Møter

Vedlegg:

- 1 Høringssvar
- 2 NOU 2022_
karriereutvikl

Sammendrag

Saken presenter
helhetlig system
Utredningen er fi
av professor Søl
Kunnskapsdepa
sender ut høring
høringsprosess

Dagei
søker

FORVALTNING AV ORDNINGENE FOR LOKAL KOMPETANSEUTVIKLING OG VIDEREUTDANNING

16.06.2023

Svar på oppdrag 2023-013

Universitetet
i Stavanger

tem

lag i
ng, og
ever i

Kunnskapsdepartementet

System for kompetanseutvikling i barnehage

2025

Prinsipper og forpliktelser for profesjonsfaglig veiledning for nyutdannede lærere i barnehage og skole

Kunnskapsdepartementet

2025

Hva er nytt?

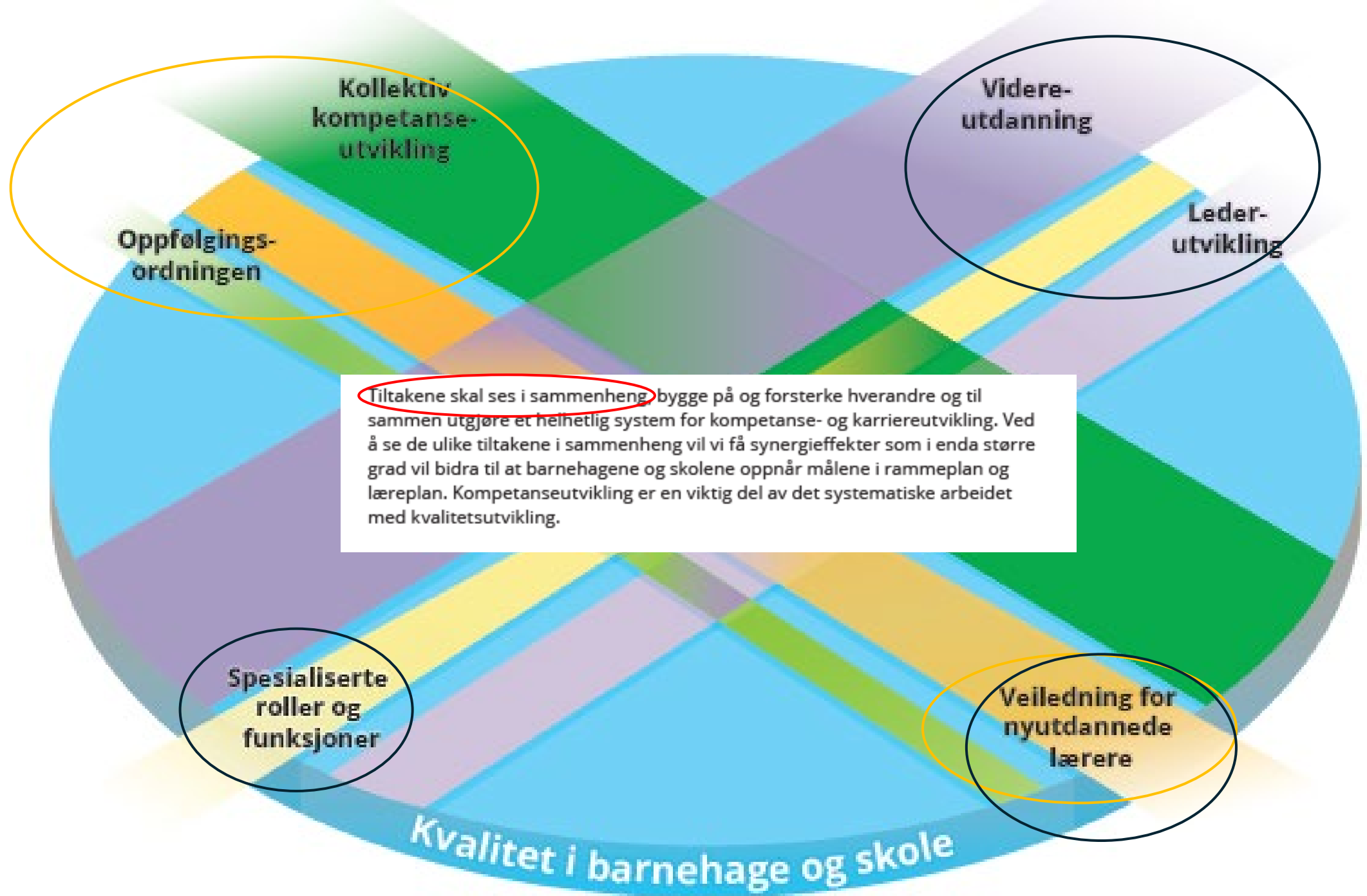
- En helt ny tilskuddsordning for videreutdanning med større lokal handlefrihet
- Utvidelse av målgruppene som kan få statlig støtte og permisjon med lønn til å ta videreutdanning – fra lærere i skolen til «alle»
- Samordning og videreutvikling av tidligere tilskuddsordninger
- Fylkeskommunen får et helhetlig ansvar for tilskuddsordningen for videregående opplæring
- Åpne for å samarbeide med fagskoler og andre kompetansemiljøer
- Forenkling av dagens forskriftstekst

Mål

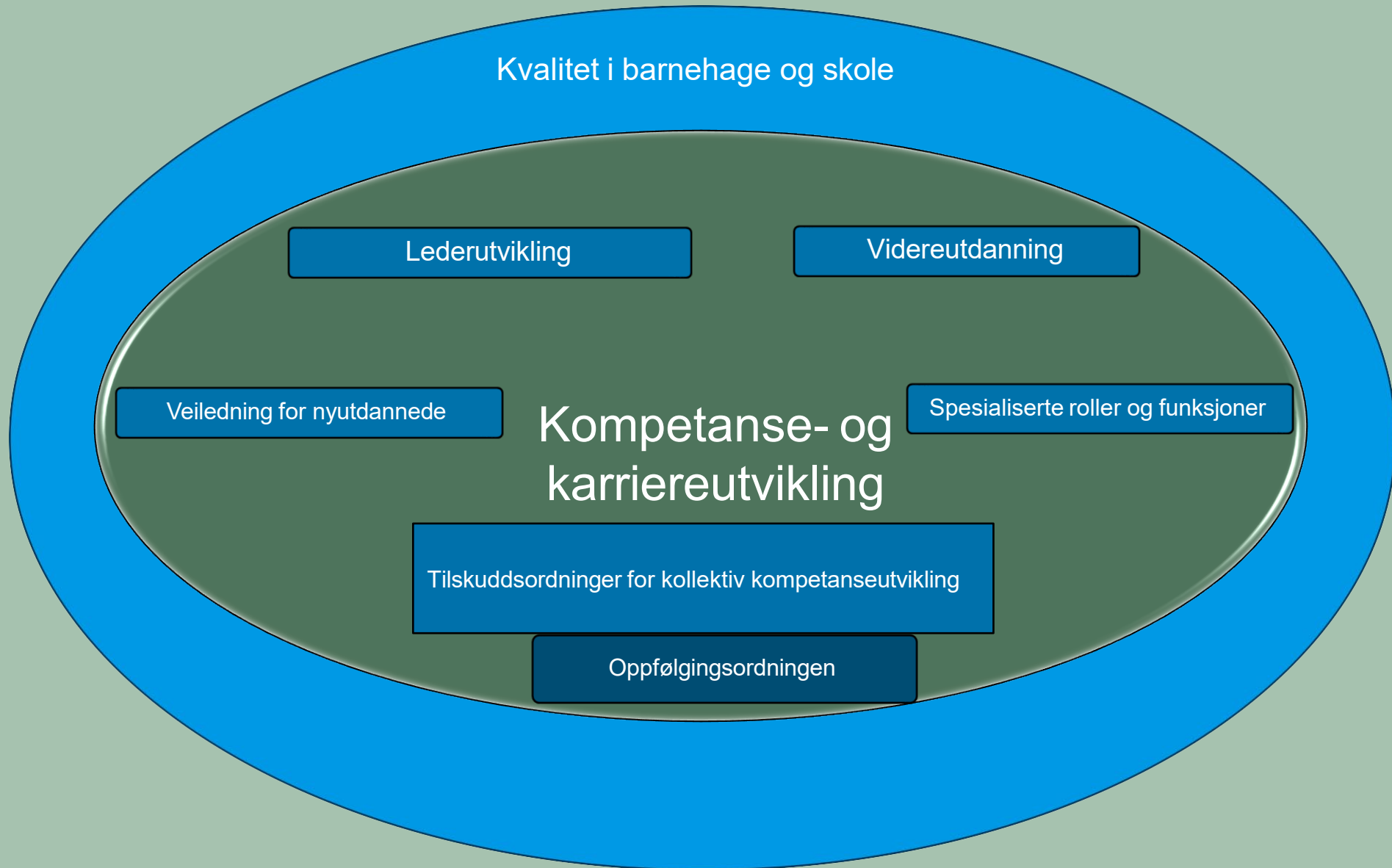
- Alle barn, elever og voksne skal få et godt pedagogisk tilbud i barnehage, grunnskole og videregående opplæring, slik at alle lærer og utvikler seg, opplever mestring og trives
- Gode muligheter for kompetanse- og karriereutvikling gjennom hele arbeidslivet
- Styrke de profesjonelle læringsfelleskapene i og mellom barnehager og skoler
- Gjøre barnehager og skoler til attraktive arbeidsplasser som rekrutterer og beholder lærere og andre yrkesgrupper

Et helhetlig og varig system for kompetanse- og karriereutvikling

Målgruppe for kompetansetiltakene

- alle ansatte i barnehage, grunnskole, SFO, videregående opplæring, inkludert fagopplæringen i bedrift, PP-tjenesten, opplæring særskilt organisert for voksne og kulturskole
- ikke alle tiltakene omfatter alle ansattegrupper

Eiers ansvar

- Det er kommuner, fylkeskommuner og private eiere som planlegger og vurderer kompetansebehov og prioriterer deltakelse i kompetansetiltakene

Målgrupper

Hovedtiltak	Målgruppe
Kollektiv kompetanseutvikling	Alle ansatte i barnehage, grunnskole, SFO, videregående opplæring inkludert fagopplæring i bedrift, opplæring for voksne, PP-tjenesten og kulturskole. I tillegg kan ansatte i andre tverrfaglige tjenester i kommunene og fylkeskommunene som inngår i laget rundt barnet og eleven, omfattes
Videreutdanning	Lærere, andre ansatte med høyere utdanning og fagarbeidere i barnehage, SFO, grunnskole og videregående opplæring inkludert fagopplæring i bedrift, opplæring for voksne, PP-tjenesten og kulturskole
Lederutvikling	Styrere, rektorer og andre ledere i barnehage, grunnskole og videregående opplæring, opplæring for voksne, SFO og PP-tjenesten
Spesialiserte roller og funksjoner	Lærere og andre ansatte med høyere utdanning eller fagbrev i barnehage, grunnskole, SFO, videregående opplæring inkludert fagopplæring i bedrift, opplæring for voksne, PP-tjenesten og kulturskole
Profesjonsfaglig veiledning for nyutdannede lærere	Alle nyutdannede lærere i barnehage, grunnskole, videregående skole og opplæring for voksne de to første årene i yrket
Oppfølgingsordningen	Kommuner med svake resultater på sentrale områder av opplæringen

Prinsipper

- Det nye systemet skal bidra til å skape en helhet for alle som bidrar med og deltar i kompetanseutvikling i barnehager og skoler.
- Prinsipper som skal gjelde for det systemet er at det skal være:
  - langsiktig og forutsigbart
  - møte det lokale behovet og ivareta ansattes medbestemmelse
  - bygge på likeverdige partnerskap
  - det skal være sammenheng mellom individuell og kollektiv kompetanseutvikling
  - kunnskapsbasert

Et helhetlig og varig system for kompetanse- og karriereutvikling

Veiledning for nyutdannede lærere i barnehage og skole

Prinsipper og forpliktelser for
profesjonsfaglig veiledning
for nyutdannede lærere i
barnehage og skole

Kunnskapsdepartementet

2025

Veiledning for nyutdannede lærere i barnehage og skole

Udannings-
sektoret

Haytingar | Kalender | Presse | Om Udir | In English |

[Utdanningsløpet](#) | [Læring og trivsel](#) | [Eksamen og prøver](#) | [Kvalitet og kompetanse](#) | [Tall og forskning](#) | [Regelverk, tilsyn og tilskudd](#)

[Forside](#) > [Arbeid med kvalitet og kompetanse](#) > [Profesjonsfaglig veiledning for nyutdannede lærere i barnehage og skole](#) > [Veiledning av nyutdannede – hvordan kan det gjennomføres?](#)

Veiledning av nyutdannede – hvordan kan det gjennomføres?

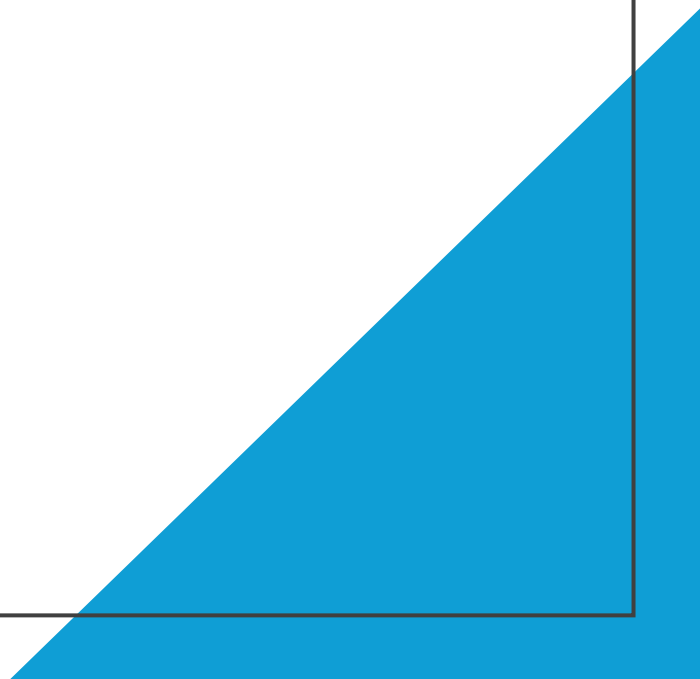

I denne veilederen finner du kjennetegn på gode veiledningsordninger og eksempler på hvordan man kan etablere og videreutvikle en veiledningsordning lokalt.

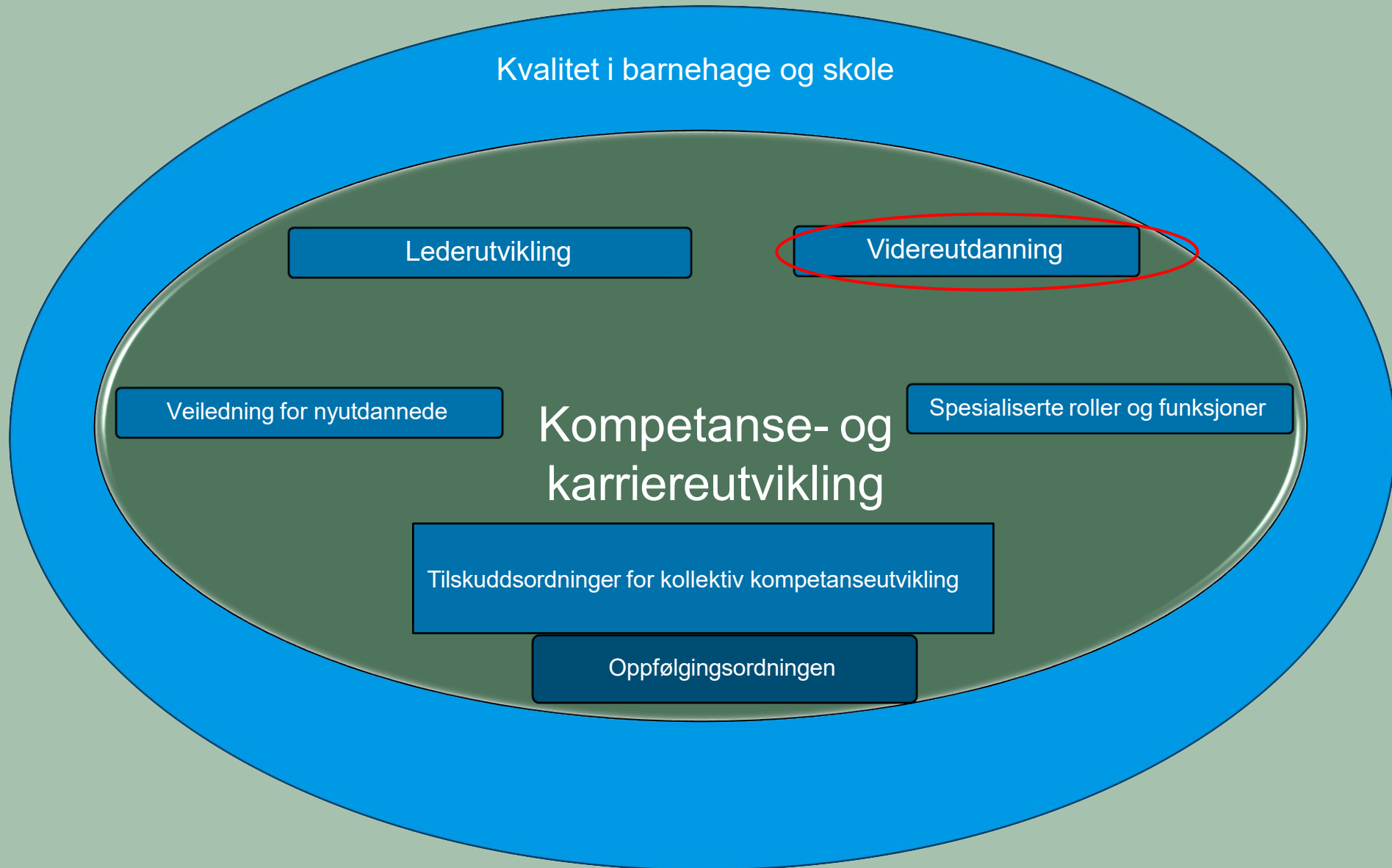
- utøvelsen av læreryrket
- skaper en god sammenheng mellom den kvalifiseringen som skjer i utdanningen og videre profesjonsutvikling i yrket
- videreutvikler den nyutdannedes kompetanse og praksis
- inkluderer, anerkjenner og bruker den nyutdannede som ressurs og bidragsyter i profesjonsfellesskapet
- ses i sammenheng med øvrige kompetansetiltak i barnehage og skole
- tilpasses den nyutdannedes forutsetninger og behov
- tilpasses lokale forhold når det gjelder organisering og innhold

Veiledning for nyutdannede lærere i barnehage og skole

- Tilskuddsordningen for veiledning for nyutdannede er styrket med 75 mill. kroner i 2025
- Omfatter fra høsten 2025 også lærere i barnehage og videregående skole (i tillegg til lærere i grunnskolen)
- Dokumentet *Prinsipper og forpliktelser for profesjonsfaglig veiledning for nyutdannede lærere i barnehage og skole* er justert sammen med partene

Et helhetlig og varig system for kompetanse- og karriereutvikling

Videreutdanning

- Flere lærere og ansatte i andre yrkesgrupper skal få like muligheter til å delta på videreutdanning.
- 25 prosent permisjon med lønn for å delta på videreutdanning på 30 studiepoeng over to semestre.
- Øremerket tilskudd til kommuner, fylkeskommuner og private skoler, med en forholdsmessig fordeling. Private barnehager får tilskudd via kommunen.
- Kommuner, fylkeskommuner og eiere vurderer hvem som skal delta på videreutdanning ut fra behov.
- Forskrifter for tilskuddsordningen sendes på høring fra Utdanningsdirektoratet i mai. Skal gjelde fra 2026.

Videreutdanning

- UH får tildelt øremerkede midler til å utvikle og tilby videreutdanning for lærere og ansatte i andre yrkesgrupper i barnehage og skole
- Tilrettelegge for kortere moduler til videreutdanning
- UH må tilby videreutdanning utfra kompetansebehov og etterspørsel lokalt
- Sammenheng mellom kollektive kompetansetiltak videreutdanning og lærerutdanningene

Innfasing av ny ordning for videreutdanning

	2024–2025	2025–2026	2026–2027
Målgruppe	Lærere i barnehage, skole og kulturskole	Lærere i barnehage, skole og kulturskole	Utvidet målgruppe
Statlig støtte til barnehage- og skoleeier	Søknadsbasert med nasjonale prioriteringer	Søknadsbasert med nasjonale prioriteringer	Tilskuddsordning med forholdsmessig fordeling av midler til eiere
Vilkår for deltakere	Tilretteleggingsmidler Vikar- og stipendmidler	Tilretteleggingsmidler Vikar- og stipendmidler	Retningslinjer: 25 prosent permisjon med lønn
Søknadsprosedyre	Lærere søker om vikar- og stipendmidler eller tilretteleggingsmidler i Udirs system. Lærere søker om studieplass på tilbud i studiekatalogen i Udirs system eller søker "annet tilbud" direkte til aktuelt universitet eller høyskole (UH).	Lærere søker om vikar- og stipendmidler eller tilretteleggingsmidler i Udirs system. Lærere søker om studieplass til aktuell UH. Udirs studiekatalog avvikles.	Arbeidstaker avklarer deltakelse i videreutdanning med egen leder/eier, og søker studieplass direkte til aktuell UH.
Tildeling av midler til universitet eller høyskole (UH)	Gjennom anbudskonkurranse i regi av Udir.	Øremerket bevilgning i tildelingsbrev til UH.	Øremerket bevilgning i tildelingsbrev til UH.

Et helhetlig og varig system for kompetanse- og karriereutvikling

Lederutvikling og lederutdanning

- Videreutvikle lederutdanningene for ledere i barnehage og skole.

Et helhetlig og varig system for kompetanse- og karriereutvikling

Tilskuddsordning for kollektiv kompetanseutvikling

- Egen tilskuddsordning for barnehage og grunnskole, som fremdeles forvaltes av statsforvalteren.
- En egen tilskuddsordning for videregående opplæring som fylkeskommunene får ansvar for.
- Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis vil bli ivaretatt gjennom disse to ordningene.
- Forskrifter for nye tilskuddsordninger vil sendes på høring fra Udir i mai.
- Nye forskrifter skal gjelde fra 2026.

Felles overordnet mål for de tre tilskuddsordningene

De tre tilskuddsordningene for statlig støtte til kompetanseutvikling skal ses i sammenheng og forsterke hverandre, og skal bidra til at barnehage- og skoleeier har et likeverdig tilbud som fremmer læring, utvikling og trivsel hos alle barn og elever.

Som del av dette skal ordningene bidra til å bygge kompetanse for å forebygge utenforskap, fremme inkludering og gi individuelt tilrettelagt tilbud og opplæring til de som har behov for det.

Prosess fastsetting av forskriftene

7. mars 2025

Utkast til forskrifter
sendes Kunnskaps-
departementet

Våren 2025

Utkast til forskrifter på
høring

Høsten 2025

Forskriftene gjøres
kjent

1. januar 2026

Forskriftene iverksettes

gsdirektoratet

Utdannings-
direktoratet

[Høring om forskrifter til tre tilskuddsordninger for kompetanseutvikling i barnehage, grunnskole og videregående opplæring](#)

[Forskrift om tilskudd til kollektiv kompetanseutvikling i barnehage og grunnskole](#)

[Forskrift om tilskudd til kollektiv kompetanseutvikling i videregående opplæring](#)

[Forskrift om tilskudd til videreutdanning i barnehage, grunnskole og videregående opplæring](#)

Høring om forskrifter til tre tilskuddsordninger for kompetanseutvikling i barnehage, grunnskole og videregående opplæring

Frist for uttalelse
1. oktober 2025

Publisert dato
19. mai 2025

INGEN MERKNADER TIL HØRINGEN

1. Høring om forskrifter til tre tilskuddsordninger for kompetanseutvikling i barnehage, grunnskole og videregående opplæring

Utdanningsdirektoratet sender med dette forslag til tre forskrifter for følgende tilskuddsordninger på høring:

- Forskrift om tilskudd til kollektiv kompetanseutvikling i barnehage og grunnskole

Prosess fastsetting av forskriftene

Et helhetlig og varig system for kompetanse- og karriereutvikling

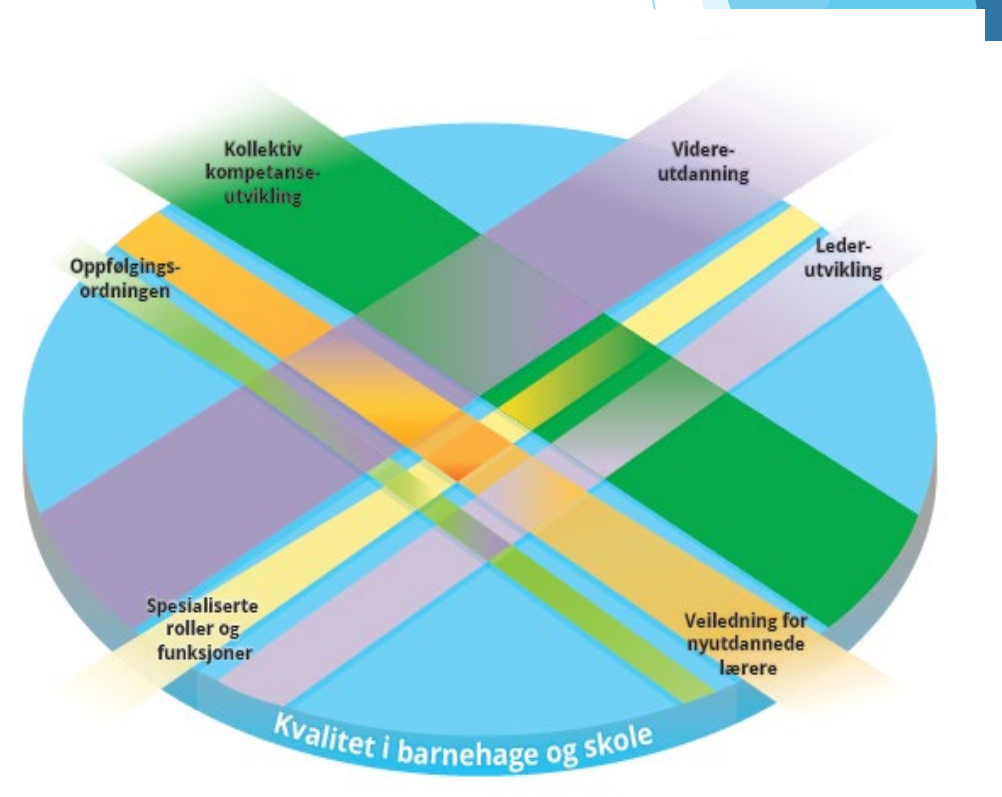

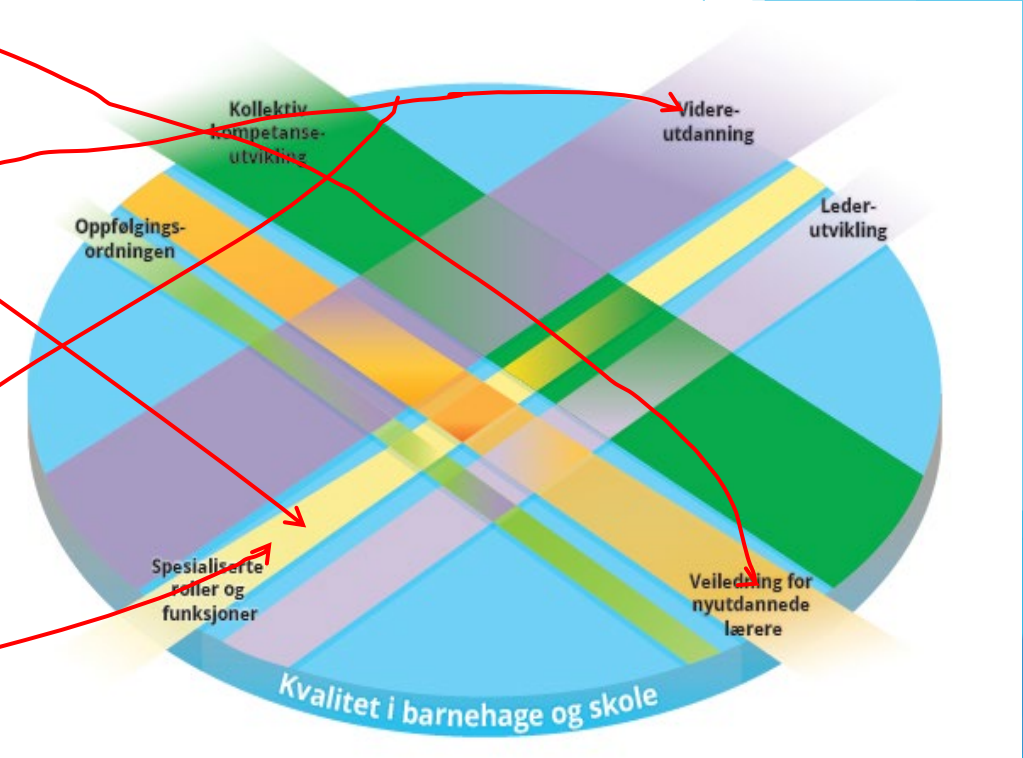
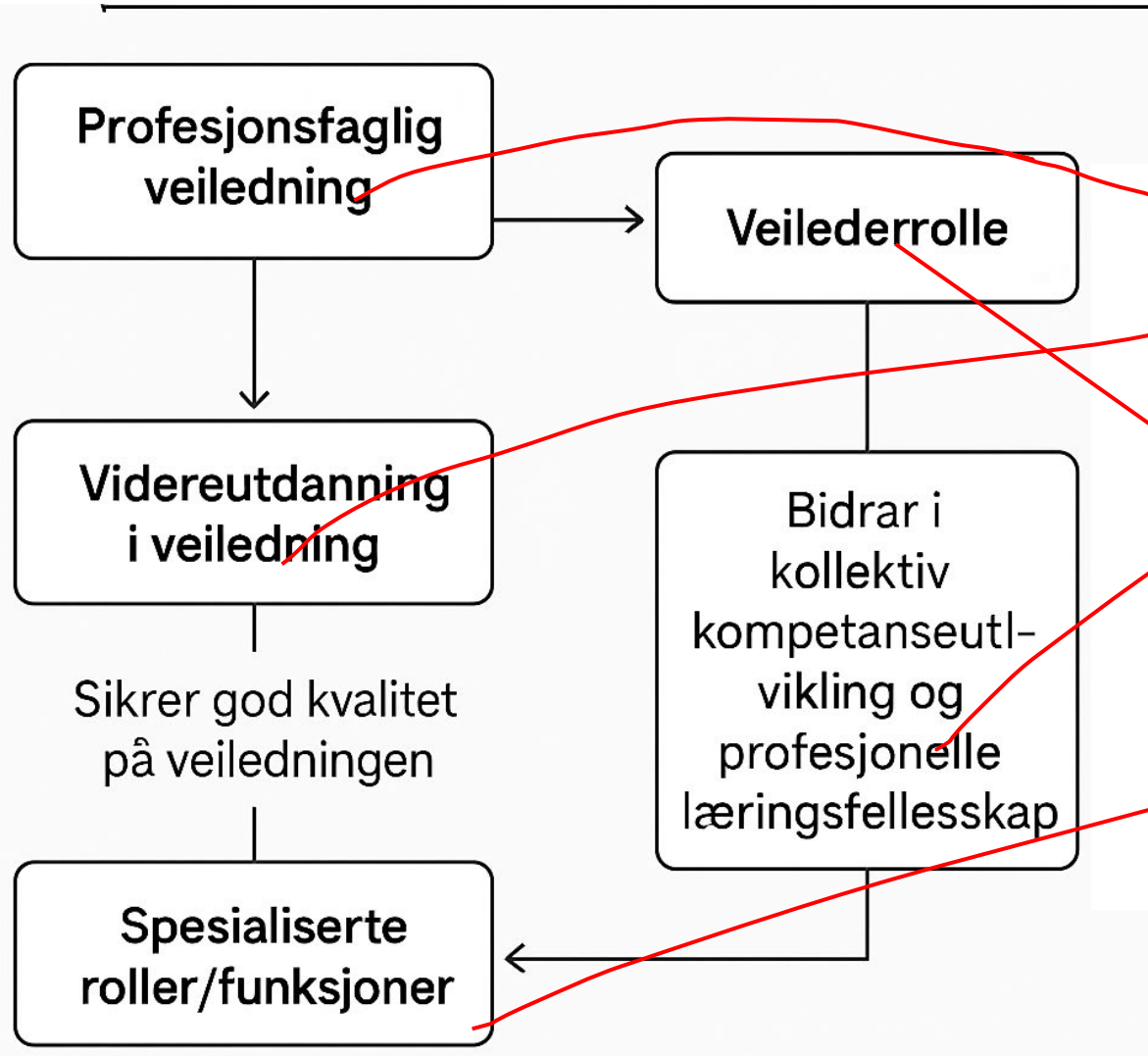
Spesialiserte roller og funksjoner

- Egne roller eller funksjoner for å lede utviklingsarbeid i kollegiet og for å styrke det profesjonelle læringsfellesskapet i barnehage og skole.
- Viktig for at flere ønsker å bli værende lenger i yrket.
- UH kan utvikle og tilby videreutdanningstilbud for lærere og ansatte i andre yrkesgrupper som har en rolle/funksjon.
- Man er ikke i mål med å utvikle veiledende rammer for spesialiserte roller og funksjoner sammen med partene. En forutsetning at dette arbeidet er partsforankret.

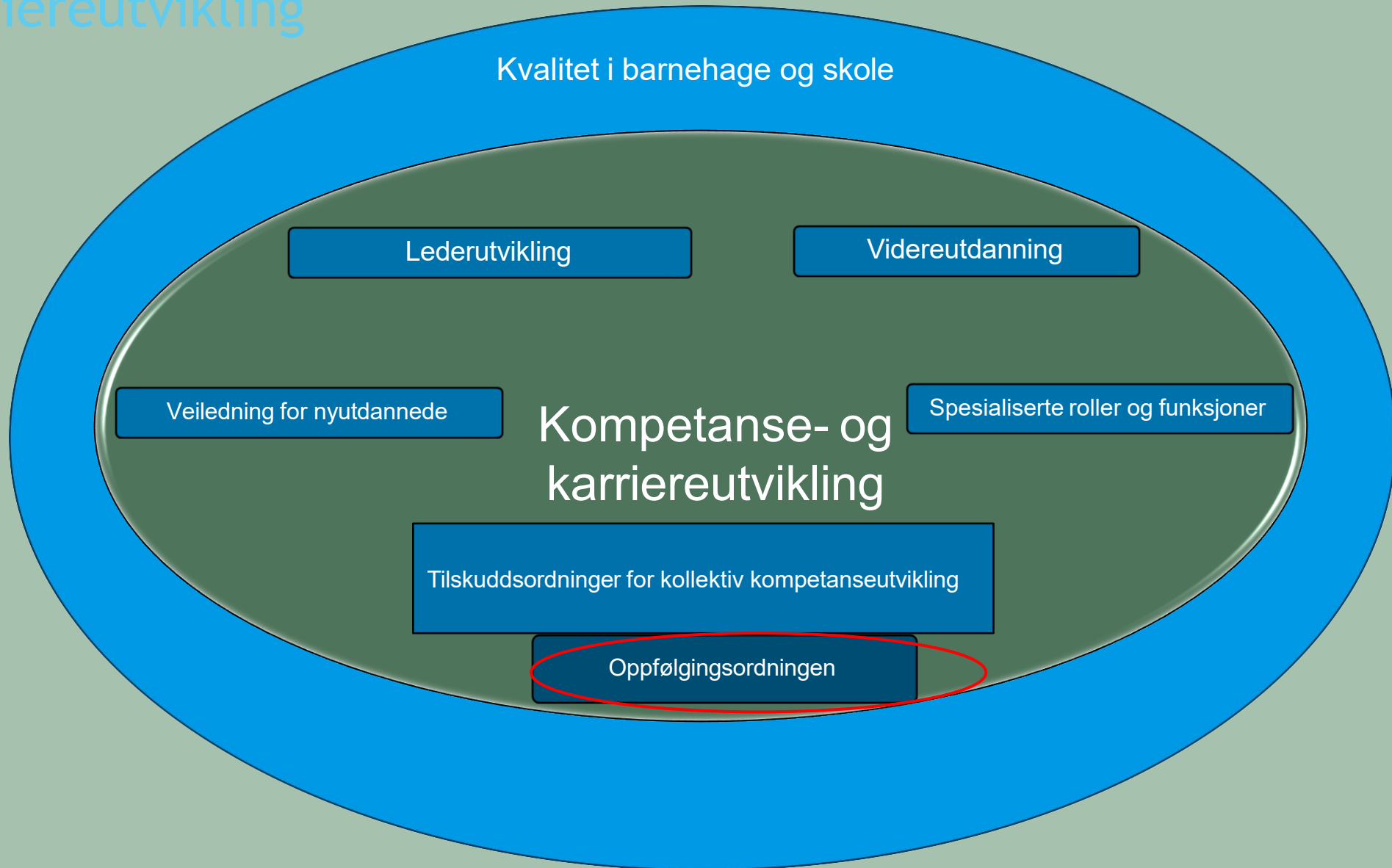
Sammenheng mellom tiltak

Tiltak/rolle	Formål/effekt	Sammenheng med øvrige tiltak
Profesjonsfaglig veiledning	Styrker nyutdannedes bidrag til profesjonsfellesskapet og kompetanseutvikling	Viktig for kvalitetsutvikling barnehage og skole
Videreutdanning i veiledning	Sikrer god kvalitet på veiledningen	Forutsetning for at veileder skal kunne fylle sin rolle på en god måte
Veilederrolle	Spesialisert rolle for ansatte (nyutdannede, praksisstudenter, kolleger)	Et eksempel på karriereutvikling og profesjonell spesialisering
Spesialiserte roller/funksjoner	Bidrar i kollektiv kompetanseutvikling og profesjonelle læringsfellesskap	Understøttes gjennom tilskuddsordninger
Tilskuddsordning for kollektiv kompetanseutvikling	Stimulerer utvikling av profesjonelle læringsfellesskap	Knytter sammen veiledning videreutdanning og utvikling av kvalitetskultur på arbeidsplassen

Et helhetlig og varig system for kompetanse- og karriereutvikling

Oppfølgingsordningen

- Gir støtte til kommuner som har svake resultater på sentrale områder av opplæringen over tid
- Kommunene i ordningen får tilbud om veiledning og ekstra støtte til sitt kvalitetsutviklingsarbeid i inntil tre år
- Udir har fått i oppdrag å videreutvikle oppfølgingsordningen slik at den enda bedre skal møte behovene til kommunene som deltar. Vil være klart i 2026

Videre prosess

- ← Strategi for det helhetlige systemet - er lansert
- ← Prinsipper og forpliktelser for veiledning for nyutdannede lærere i barnehage og skole er justert sammen med partene - Er lansert
- ← Utdanningsdirektoratet har fått i oppdrag å etablere og videreutvikle systemet.
  - ← Forskrifter for tre tilskuddsordninger i systemet sendes ut på høring. (Er sendt ut)
- ← KD vurderer hvordan de øremerkede midlene til videreutdanning til UH skal fordeles fra 2026.

Spørsmål?

Hva betyr dette for
tillitsvalgte?

Videreutdanning

- ? Hva tillitsvalgte kan bidra med:
  - Etterspørre lokal prioritering
  - Sikre transparens i hvem som får delta
  - Bistå ansatte i søknadsprosess

Kollektiv kompetanseutvikling

- ? Rolle for tillitsvalgte:
  - Påvirke hva som løftes inn i behovsmeldinger
  - Følge opp at profesjonsfellesskap faktisk styrkes

Veiledning av nyutdannede

- ? Tillitsvalgtes rolle:
  - Følge opp at nyutdannede faktisk får veiledning
  - Spørre: Har veilederne fått videreutdanning?

Spesialiserte roller og funksjoner

- ? Tillitsvalgtes rolle:
  - Bidra til at nye roller utvikles i dialog, ikke over hodet
  - Følge med på oppgaveinnhold og avlastning

Lederutvikling

- ? Tillitsvalgtes rolle:
  - Være med å sette krav til kvalitet og innhold
  - Følge med på hvordan ledere involveres i kompetanseutvikling

Oppfølgingsordningen

- ? Tillitsvalgtes rolle:
  - Være med i refleksjon og utviklingsarbeid lokalt

Takk for
oppmerksomheten !